

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski

Sędziowie: SO del. Elżbieta Rostół (spr.)

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2016 r. w B.

sprawy z odwołania J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o odsetki

na skutek apelacji wnioskodawcy J. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 sierpnia 2015 r. sygn. akt V U 716/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od J. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 1144/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 31 marca 2015 r. odmówił J. L. prawa do wypłaty odsetek z tytułu wyrównania świadczenia przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 lutego 2015 r.

Organ rentowy wskazał, że prawomocny wyrok sądu orzekający o wznowieniu wypłaty renty wpłynął do Oddziału ZUS 5 marca 2015 r. Organ odwoławczy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego. Wyrok wykonano decyzją z dnia 31 marca 2015 r. Należne wyrównanie za okres od 1 kwietnia 2013 r. do 30 kwietnia 2015 r. przekazano 3 kwietnia 2015 r. tj. w ustawowym terminie.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. L., domagając się zasądzenia należnych mu ustawowych odsetek w obowiązującej wysokości (od 1 kwietnia 2013 r. do 2 kwietnia 2015 r.) za celowe opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy od kwoty jednorazowo wypłaconej przez ZUS dnia 3 kwietnia 2015 r. zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2015 r. odwołanie oddalił.

Sąd ten ustalił, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 18 października 2011 r. przyznał J. L. od 19 października 2011 r. do 31 maja 2012 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Następnie przedłużył prawo do tego świadczenia do 31 listopada 2012 r. i 31 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 2 kwietnia 2013 r. wstrzymał J. L. wypłatę renty od 1 kwietnia 2013 r. ponieważ komisja lekarska uznała go za zdolnego do pracy.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 3 lutego 2014 r. wydanym w sprawie V U 605/13 oddalił odwołanie J. L. od decyzji z dnia 2 kwietnia 2013 r. W wyniku rozpoznania apelacji J. L. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie sygn. akt III AUa 582/14 wyrokiem z dnia 12 lutego 2015 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego z 3 lutego 2014 r. i poprzedzającą go decyzję z dnia 2 kwietnia 2013 r. w ten sposób, że przywrócił J. L. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 grudnia 2016 r.

Wyrok Sądu Apelacyjnego wpłynął do Oddziału ZUS dnia 5 marca 2015 r. W wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego, decyzją z dnia 31 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył wysokość świadczenia za okres od 1 kwietnia 2013 r.

Mając tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy odwołał się do treści przepisów dotyczących terminów wydawania decyzji przez organ rentowy oraz obowiązku zapłaty odsetek w razie braku wydania decyzji lub wypłaty świadczenia w stosownym terminie, tj. oraz art. 85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy wskazał, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 r. (P 11/07 OTK-A 2007/8/97) orzekł, że art. 118 ust. 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że bezspornym w sprawie było, iż ubezpieczony był uprawniony do świadczenia okresowego. Zastępca dyrektora Oddziału ZUS zwrócił się do naczelnego lekarza ZUS w W. o rozpatrzenie w trybie nadzoru nad wykonywaniem orzecznictwa lekarskiego orzeczenia komisji lekarskiej z dnia 12 listopada 2012 r. Komisja lekarska po zbadaniu wnioskodawcy 14 marca 2013 r. uznała go za zdolnego do pracy. Takie działanie organu rentowego było zgodne z prawem. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 2 kwietnia 2013 r. wydał w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, czyli zgodnie z obowiązującymi przed tym organem zasadami postępowania dotyczącymi oceny niezdolności do pracy (art. 14).

Dalej Sąd Okręgowy podkreślił, że przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przed sądem stwarzają większe możliwości dowodowe (art. 477⁸ k.p.c. i nast.) oraz nie zawierają ograniczeń w stosunku do regulacji ogólnej postępowania dowodowego (art. 235-309 k.p.c.). W niniejszej sprawie odwołujący część dokumentacji lekarskiej złożył dopiero w toku postępowania. Sąd Apelacyjny w Białymstoku po wykorzystaniu możliwości dowodowych dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych i na tej podstawie ustalił ostatecznie sporne okoliczności uznając, że odwołanie od decyzji z dnia 2 kwietnia 2013 r. było uzasadnione. Ustalona przez biegłych sądowych niezdolność do pracy odwołującego została wydana w oparciu o uzupełniony materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy podkreślił, że lekarze orzecznicy ZUS mają prawo uznać osobę ubiegającą się o rentę za zdolną do pracy. Nie może to być - zdaniem Sądu - okoliczność obciążająca organ rentowy. Decyzja wykonująca wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 lutego 2015 r. została wydana przed upływem 30 dni od doręczenia tego wyroku Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych przyczyn sąd pierwszej instancji uznał, że żądanie J. L. przyznania mu odsetek z tytułu wyrównania świadczenia przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 lutego 2015 r. jest bezpodstawne i w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wniósł J. L.. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu:

1. sprzeczność ustaleń Sądu z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie polegającą na przyjęciu, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji.
2. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegających na błędnym stwierdzeniu, że ponownie ustalona przez biegłych sądowych niezdolność do pracy odwołującego wydana została w oparciu o uzupełniony materiał dowodowy.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i zmianę zaskarżonej decyzji ZUS poprzez przyznanie odwołującemu prawa do odsetek, ewentualnie przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,
2. zasądzenie od organu ubezpieczeniowego na rzecz odwołującego poniesionych kosztów postępowania w wysokości 1130 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwie zastosował przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.). Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz wykładnię przepisów.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy organ rentowy jest zobowiązany do wypłaty J. L. odsetek za okres od 1 kwietnia 2013 r. do 2 kwietnia 2015 r., w którym wstrzymane zostało jego prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny okoliczności niniejszej sprawy i zasadnie uznał, że organ rentowy nie ma obowiązku wypłaty spornych odsetek.

Terminy przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych oraz konsekwencje naruszenia tych terminów uregulowane są odrębnie w stosunku do przepisów Kodeksu cywilnego (por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2005 r., III UK 83/05, L.). Instytucję odsetek od opóźnionego świadczenia w prawie ubezpieczeń społecznych reguluje bowiem przepis art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Odrębność tej regulacji polega przede wszystkim na powstaniu obowiązku zapłaty odsetek wyłącznie w wypadku opóźnienia kwalifikowanego, zachodzącego wtedy, gdy zobowiązany - mimo istniejącego obowiązku - nie spełnia świadczenia w terminie, przy czym niedotrzymanie terminu jest następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność (por. System ubezpieczeń społecznych red. Gudowska, Strusińska-Żukowska 2014 wyd. 2 / Gudowska, komentarz do art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Legalis).

Zgodnie z treścią art. 85 ust. 1 w/w ustawy, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. W korelacji z powyższą normą pozostaje przepis art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 748). Zgodnie z przedmiotowym uregulowaniem organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza natomiast dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08). Jednak w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego (przede wszystkim sądu ubezpieczeń społecznych) za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Obowiązek świadczenia odsetek po stronie ZUS powstaje zatem w przypadku, gdy organ rentowy miał możliwość ustalenia prawa do świadczenia lub jego wypłaty w określonej wysokości, a nie wykonał swego obowiązku, mimo upływu 30 dni od chwili powzięcia koniecznych wiadomości.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym, powołanych przepisów nie można interpretować w oderwaniu od utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. w sprawie P 11/07, który rozstrzygał o zgodności art. 118 ust. 1a z Konstytucją. W uzasadnieniu powołanego wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przez pojęcie "wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności" z art. 118 ust. 1a należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Stąd też 30-dniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

W podobny sposób interpretuje art. 118 ust. 1a Sąd Najwyższy. W jego orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że do wyłączenia obowiązku wypłaty odsetek nie jest wystarczające wykazanie, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005, Nr 10, poz. 147). W wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04 (OSNP 2005, Nr 19, poz. 308) Sąd Najwyższy przyjął, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia, w sytuacji gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, iż opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł też, że wówczas, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wniosek, to dla obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych nowych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu. W uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie III UK 110/11 Sąd Najwyższy wywodził, że w celu ustalenia, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie spowodowane błędem w ustaleniach faktycznych, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin ZUS nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy wskazał na konieczność uwzględnienia tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08).

Odnosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że J. L. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Wypłata świadczenia została wstrzymana od dnia 1 kwietnia 2013 r. decyzją ZUS z dnia 2 kwietnia 2013 r., gdyż komisja lekarska uznała go za zdolnego do pracy. Odwołanie od tej decyzji zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 3 lutego 2014 r. w sprawie V U 605/13. Jednakże w wyniku rozpoznania apelacji od tego wyroku, Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 12 lutego 2015 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 3 lutego 2014 r. i poprzedzając go decyzją z dnia 2 kwietnia 2013 r. w ten sposób, że przywrócił J. L. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 grudnia 2016 r.

Jak wynika z akt sprawy III AUa 582/14, Sąd Apelacyjny rozpoznający apelację wnioskodawcy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii, psychiatrii, psychologii, chorób wewnętrznych i medycyny pracy. Biegli lekarze uznali J. L. za osobę częściowo niezdolną do pracy zarobkowej zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Mając na uwadze postępowanie dowodowe przeprowadzone w toku postępowania apelacyjnego, Sąd Apelacyjny ustalił, że J. L. jest częściowo niezdolny do pracy nadal (po dniu 31 marca 2013 r.) do dnia 31 grudnia 2016 r. W rezultacie Sąd Apelacyjny uznał, że odwołanie od decyzji z 2 kwietnia 2013 r. było uzasadnione i przywrócił wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 kwietnia 2013 r. (dzień w którym wstrzymano wypłatę świadczenia) do 31 grudnia 2016 r.

Wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego (doręczony do ZUS 5 marca 2015 r.) organ rentowy wydał decyzję z dnia 31 marca 2015 r. przeliczając wnioskodawcy sporne świadczenie od dnia 1 kwietnia 2013 r. Organ rentowy zachował przy tym ustawowy termin 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, którą w tej sytuacji, na mocy przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, był dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Zasadność roszczenia J. L. o wypłatę spornych odsetek sprowadzała się zatem do oceny, czy wydając decyzję z dnia 4 kwietnia 2013 r. ZUS naruszył przepisy dotyczące przyznawania i wypłacania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (ponosząc za to odpowiedzialność), innymi słowy – czy zachodzi sytuacja przewidziana w cytowanym przepisie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej. W tym zakresie Sąd Apelacyjny podziela ocenę dokonaną przez sąd pierwszej instancji.

Należy wskazać, że organ rentowy wydając decyzję z dnia 2 kwietnia 2013 r. oparł się o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 14 marca 2013 r., która ustaliła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Również postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 2 kwietnia 2013 r. (sprawa V U 605/12) nie dało podstaw do przywrócenia wnioskodawcy spornego oświadczenia, bowiem z opinii biegłych lekarzy sądowych wynikało, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy zarobkowej. W tych okolicznościach, w ocenie Sądu Apelacyjnego kwestia oceny podstaw do przywrócenia wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy była niejednoznaczna i wymagała przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego. Zwłaszcza, że część dokumentacji medycznej została przedłożona dopiero w toku postępowania apelacyjnego (k. 106, 121-128 akt III AUa 582/14). Jak wskazano powyżej takie postępowanie zostało przeprowadzone przez Sąd Apelacyjny w sprawie sygn. akt III AUa 582/14 i stanowiło podstawę do dokonania odmiennej oceny stanu zdrowia odwołującego.

Zdaniem sądu drugiej instancji dopiero poszerzenie postępowania dowodowego o kolejną opinię biegłych lekarzy sądowych doprowadziło do prawidłowego ustalenia, że wnioskodawca jest nadal po dniu 31 marca 2013 r. częściowo niezdolny do pracy, co uzasadniało przywrócenie mu prawa do renty z tego tytułu na dalszy okres. W tych okolicznościach, wbrew zarzutowi apelującego, Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, że ustalona przez biegłych sądowych niezdolność do pracy odwołującego została wydana w oparciu o uzupełniony w postępowaniu sądowym materiał dowodowy. Zatem na gruncie niniejszej za prawidłowe należy uznać stanowisko, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego należało zatem uznać, że na etapie postępowania przed organem rentowym nie było możliwe ustalenie, iż J. L. przysługuje dalsze prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia, bowiem wydając decyzję z dnia 2 kwietnia 2013 r. o

jego wstrzymaniu dysponował orzeczeniami lekarskimi wskazującymi na brak niezdolności do pracy u odwołującego, dopiero zaś postępowanie dowodowe przeprowadzone przed sądem umożliwiło przywrócenie wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Mając na względzie powyższe rozważania należało uznać, że sąd pierwszej instancji wydał w sprawie prawidłowe rozstrzygnięcie, dlatego też apelacja podlegała oddaleniu, na mocy przepisu art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 sierpnia 2015 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).